

stvoriti takovo državno-pravno urjote, koji mu zajamčuju uz povojjan državno-pravni položaj za svu budućnost slobodan, ne prekidan i napredan razvoj njegova narodne individualnosti, ujedno još u svih područjima njegova života i pravljene.

Bilo je to, njegovi dužnosti, da poput ostalih provestiši naroda svrada "njegov pogled na sinove istog plemena, kojima su sudjeluju izvan njegovog granica, te ih dovela u susjedstvo stranog elementa, kjerim je naše plemeno potpuno, pa bi ga rudo, kad ga već ne može potisnuti iz svoje blizine, raznaredio i u prosvjeti zaustavio.

Tako naše braće nalazimo u sjednoj lipoj na ubogoj Istri. Tamo živi oko 270.000 ljudi, od kojih je da 180.000 Hrvata i oko 50.000 Slovenceva. Te biljade naše jednokrvne braće bježe se ondje u očajnoj borbi za narodni obstank. Talijani svojaju tu zemlju kao eminenciju talijansku; biljadaju naše braće prijeti smrt od valora talijanske poplave.

Naslo su je i moralo su jo naći rođajući, koji ovojiti, da su i po Bogu i pravu zrani, da ovoj sirotinji pomognu. U tu svrhu, kao ustak talijanskog društva osnovao "društvo sv. Cirila i Metoda za Istru".

Srdačna je ovomu društvu, kojemu je Pula njeđala, podupirati i posjekavati hrvatsko školstvo u Istri na katoličko narodnom temelju. Zato društvo utemeljuje i uzdržava trajeći i povremeno škole za hrvatske ili slovenske naukovni jezike, ili pomože k tomu, postavlja učitelje, dajući podporu i nagrade, izdaje prinošerne spise i knjige, čita svoje skupštine i puštu zavjetno varštanje na zgudnino vještina u Istri. Društvo se uzdržava prinosima članova, darovima, nedovara i zapisima. Članovi su utemeljitelji i godišnici.

Kako je društvo plemenita svrha, a sredstva većom delom, to su mu ovi upravljani na nas; ovamo vapo za ponos, kada vapo svrha, gdje ima Hrvata ili Slovenceva, gdje ima u vodo Slaveni. A zar mi da dopustimo, da njihov glas istane glosa vapijućega u putinji? Ne. Mi smo uvjereni, da je svaki novčić, koji doprinosi za spas narodnosti, jesika i prosvjetu naše, da je doprezen za napredak naše vlastiti.

Na nas je u prvom redu, da očuvamo od propasti naše braće u Istri, na nama je, da nas ne bude i onkrak groba pratio proletarstvo potonuće, što smo s nebjom i nemara mogli braće satrji; na nama je, da so naši sinovi ne budu stidili uspomeni svojih nehnih otaca.

Obvezuti tim čavstvom, dužnost nam je odvesti se bolonomu vrapju mili nam braće iz Istre, dužnost je sv. koga nas, da i tom vgodom prinese sroj obol na ultar svoga mikrotprpnog naroda.

Stari domoljub, koji želi sreću i napredak svome narodu, dužan je, da predupre to društvo bud kćer i kćer kćer, da se gledista obice čovjedaju podupire prosvjetu kao takvu, a sa gledista patriotska specifično pravjetu svoga naroda. Da u tom ne ima

u njoj uprav je mjesto, gdje je taj veliki apotol da život za nauk, koji je po svetu žirin. Ima tu stup o koj bi bila sv. apotol prizoran, prije smaknuća. U toj istoj crkvi su tri vratka žive vode, koja protokole iz zemlje, na onih trih mjestih, kojih se je dotakla sv. Pavla glava, odsaknula od tista, kad ju odcuo krenički mao. Oi tuda i ime tovina mjesto, koje je sada Operacija Traptija. Još su druga dve crkve, od kojih je jedna sasvim prsta i bez nakite, što je rediklo u Rimu, u kojoj obavljaju sv. čine radnici u mučenjivim traptijama.

Ta krajina bježe u rimskoj okolici poznata radi slabe zrake, ali odakle se ti zaslužni redovnici ovaj nastanis i sve zagajio množtvom eukaliptusa, odatd so već neznati vi za groznicu, ni za slabu zraku.

Vraćajući se u grad, cestom ostiskuju, malo prije nego udjeli na vrata sv. Pavla, opaziti će desno strano cesto malošu kapelion, koja je podignuta na mjestu, gdje se zadnji put poljubio poglavica apostola sv. Petar i Pavon.

Kad smo era u kratko obačili i prućemo sva poglavljiva mjestu, koja nas sjecaju tih velikih svetaca, nastajajuće se u onom putovanju od njih, i to uprav nuovom istom mjestu, na kojem se i oni nastaknute, da muzoničku smrt podnesu redimo s pouzdanjem: Dajte veliki božji ugodići, da i u naših sveti uxtaju ljubav sto da zadnjeg dana. Na koju ne može snati, i s kojeg strane ono došlo, dešto da ih podnesemo u ljubavi i ne u mržnji; jer koju vrednost bi imale i najstote muke, kad nebi bilo zasladjeno kršćanskom ljubavlju?

nikakva stranđarođu, nego samo čisti din domoljublje, dokazom nam je, što nam ovo jest jednako preporučuju svim prijateljima naroda, što nas složni i jednako pravljiva svrha domaće novine svih bojnih i političkih stranaka.

Svakomu je na volju, da podupri prvu svrhu, da podupri svrhu svih plemena, kojima su sudjeluju izvan njegovog granica, te ih dovela u susjedstvo stranog elementa, kjerim je naše plemeno potpuno, pa bi ga rudo, kad ga već ne može potisnuti iz svoje blizine, raznaredio i u prosvjeti zaustavio.

Tako naše braće nalazimo u

sjednoj lipoj na ubogoj Istri. Tamo živi oko 270.000 ljudi, od kojih je da 180.000 Hrvata i oko 50.000 Slovenceva. Te biljade naše jednokrvne braće bježe se ondje u očajnoj borbi za narodni obstank. Talijani svojaju tu zemlju kao eminenciju talijansku; biljadaju naše braće prijeti smrt od valora talijanske poplave.

Naslo su je i moralo su jo naći rođajući,

kojemu je svrha, da su i po Bogu i pravu zrani, da ovoj sirotinji pomognu. U tu svrhu, kao ustak talijanskog društva osnovao "društvo sv. Cirila i Metoda za Istru".

Austro-Ugarska. Za dno 10. oktobra sazvano je carevinsko vijeće. Po ustavu dužno je ministarstvo podnijeti razlog, radi kojih je proglašeno u Českoj iznimno stanje. Radi toga očekuje se obćenito, da će biti vrlo burno već prvo sjednica carevinskog vijeća, jer će zastupnici českoga naroda bez dvojbe žestoko navaliti na vladu, a valjda staviti i predlog, da se postavi ministarstvo pod obtužbu.

Ovih dana bježe imenovan general Krieghamer ministrom rata. Novi ministar radio se je u Moravskoj a odlikovao da se je u ratu proti Italiji.

U kraljevini Českoj postupa se vrlo strogo sa pojedinimi osobama, koje su sumnjiće, il kojne su zatećene u kakovu prekršnju. Zatvoreno je jur više osobnih, osobito mladića, a u zadnji čas dozajnajemo, da će zmetnuti iz tragu proti dr. Juliju Gregoru i proti uredniku "Národních Listy". Mlađe češke zastupnici, da će u carevinskom vijeću postaviti više interpellacija i nastojati, da se razvječe razpravu. Zastupnik Matasárik položio je mandat.

Obđenito se razpravlja o pitanju, kako će glasovati Hohenwart u klubu o iznimnom stanju, uvedenom u Českoj. Nas zanima napose, kako će glasovati hrvatski i slovenski članovi tega kluba. Glavna slovenska i hrvatska glasila zahtijevaju, da naši zastupnici glasuju proti iznimnom stanju ili da izđiju iz kluba.

Dne 25. bježe otvoren ugarski sabor, koji će imati, da razpravi vrlo važnu zakonske osnove vjerozakonskog sadržaja. U prvoj sjednici interpellirali su vladu radi odgovora Njeg. Veličanstveno nekojim mađarskim deputacijem prigodom velikih vojničkih vježba u Kisegu.

Ovih dana preminuo je u Djakovu poznati predsjednik hrvatskoga sabora Mirko Hrvat. Opozicionalne novine odsudile su ga oštro kuo političara. Pripadao je mađarskoj stranki.

Srbija. Kralj Aleksander vratio se na svog putovanju po kraljevinu u Biograd, gdje bježe svečano u Željanu. Po najnovijih vestih sastao se jučer mlađi kralj u Operatiji sa svojim ocem, razkrnjem Milanom.

Francuzska. Pripreme za doček ruskoga brodovlja u Toulonu napreduju orijački. Zastupstvo grada Pariza zaključilo je potrošiti preko tristo hiljada franka za doček i svećanosti na čast ruskih časnika u Parizu.

Italija. Ministar pravosuđa Santa-maria dao je odstavku, jer nije zadovoljan u ponašanjem ministarstva u poslu provara i kradja u talijanskih bankah. Reč je, da je zapleteno u tom nečistom poslu više odličnih osoba,

te da će ministarstvo, sve zabašuriti, proti čemu je ustao ministar pravosuđa.

Njemačka. Poslije doba izmjenio si cesar Vilim i bivši kancelar Bismarck više brzojava, te se občeno govoriti, da će se cesar sa knezom izmiriti. To da je želja vlade i njemačkoga naroda.

Ja Vam kažem da to dobro niste, da tako ved biti neumije: Božje Bogu a vragu njegovo, Nami našu, Hrvatim i njihovo! Ljute strile iz Štafske kule Gorko jesu niko oštine; Jedan viča, a drugi se brani. Treći skodi i u hig je vani.

Ali najgoro bilo je junak Mati našem, vrvidom Šarenjaku; Blid ko krpa nezna što će više Jor ga brača tak' osramotile. Aj Matidu, gladan mi no bio, Žačo si se star polatinio? Slabo za to, da t' je žena čula Sto ave izbacio ta Štafska kula!

Jur. Za drugi put, neudi onu onu: "Veseli se Cato malo ravna". Fr. Čemo vidit. S Bogom!

Jadranskom moru.

Spjeva Nadan Zorin.

Poput sinja nadoljevne ravnini Predmanow se storce slavno more! S tobom kraji očijuju se travni Bujna polja i visoku goro. — Kd u kruši svemogućeg Boga Štač, šumeć, volja ti se val — Kad to motrim slavu roda moga Njegova čutim bledu, njegov fal.

Stojeć danas tvoju na obali U prošlost mi davau misl leti, Kad smo tebo „nasim morem“ zvali, Kad nas grjdi žar sloboda sveti. Preko tvoja čista, rješna lica, Vozit su hepit ladju broj. Bila to je „nina marinar“ Uvijek spremna klijnut vragu: stoj!

Slavna, more, bijuči taj vremena, Veselo si plakši našo žito; Jok nebjelo „kruna nigrabljene“ Lipanj M-ri“ od prežderne hale. Iz junackih oruša su grudi Voljena pjesma u gromorski sklad — O naš Turđin razbijio so hudi, Postivđ nos Rim i Carigrad.

Uminuo ljeta i vječori, Nova kruna, žozla ni u zova... . Tvoji sve već dijci su valovi Nebu sve već tmuri so i njova — Već stoljeća zlatu krunu traži.

„Liepa Maro“ traži žozlu, među... Rad njih svoje mišice si snaži Kd no komok spremi slobi i plađ. Rikni, more, valovo pokroni.

Sva moć svrju učenu pokupi, Preko svojih medja se zareni Na silnike i tirane k ipi: Muči i silu na vječko imi omilji — Pak za nas do ljepljani dani prit, Zasjet „Mari“ kruna da na glavi „Nasim morem“ opeta će bit.

Bježi Štizo...

Na spomen se spomen reda Prolog doba zlačanog,

Od boji wi srco puca

Bježi suru s oka nog!

Zalud, kad je groblja gledam,

Pa me mori ornji jad,

Ta pod onim mukim križom

Zakopala moju nad.

Zakopala majku moju

Već jo davno, davno tom...

Čomu plakat? druga nadra

Ostaje mi mili dom.

Vaj i njemu smrtnu svjodou

Tudju kleti palj već —

Gromico kliču: rod hrvatski

Mora pasti, u grob leđ!

Bježi suko — ustaj rodo,

Zora puca — nisu rob,

Izkopana ruka za te,

Nek u ljujnu bude grob!

R. Katalinić Jeretov.

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri. Povjerenik u Kopru kupio je i ulazio u tamjanju posuđuju na knjižnjicu br. 111 for. 220. Darovali su: Prof. Fr. Matušić kan utovarjalnik svetu 100 for., prof. Fr. Pandur kuo utem. 100 for., gosp. X. Y. na radun utem. sveta 100 for. — Dalje uplatiti kao godišnji članovi za 1893. slediće gospoda: Prof. Fr. Franković i for. učitelj M. Kristofoli i for. dužubrižnik Bl. Glavina i for. a kao izvenredni der 4 for., Kranjce 1 for., učitelj Janko Burđan 1 for. i N. N. 1 for. Prigodom imendovanja našega objavljenoga dra. Mateja Trnajstića, odvjetnika.

u Buzetu, a učala se liopsa kila odjeličnijih rodjajuhi u njegovom domu, tu se tako prigodno sabralo kod stola za ručak dždušu 77 for. 50. vč., koja uplašila sile dočka gospoda: Ivan Vrančić, župnik u Vruhu, Vjekoslav Bezović, kapelan episkopat u Gradišći, Anton Katalac, župnik i doktor u Buzetu i dr. Metoj Trinještij upisali su kao utemeljitelji članovi, to položili u to imo svaki po 15 for. kao prvi obrok. — Gosp. Fran pospisli platu u imo godišnjeg priroda 2 for. — Nadalje darovali su: N. N. for. 150, N. N. 50 vč., Samo Verba 1 for., Fran Flego, obič, poglavac 1 for., dr. M. T. za cijeni „strigozora i tuđogona“, što ju nije platio I. Vrančić i L. Vr. platilo 50 novč. F. i F. P. za gornju svrhu svaki 50 novč. A. K. jer se je muračao po treći put zahtijevati 1 for. Sabralo se na dražbi „Jeriškova ruča“ for. 455. Za vožnju na koturadi platilo A. V. 20 novč. Dva kuma za to, da se uvede ried „stotinka“ 80 novč. Gotova novč. sabralo se doktor for. 77/85. Pribrojili su k tomu još sveta od 340 for., koju imaju spomenuti utemeljitelji članovi izplatiti, onda nastala sveta na for. 417/95 ili 835 kruna i 90 stotinika. — Živilo dr. M. Trinještij i Živili buzetski rodoljubivi! Naši mnogi našljedovatelji širim nase mila Istri.

Uplatili su nadalje u Kastvu članarinu: gosp. Grossman Miroslav 1 for., Doktor Fran, tegovac 1 for., i Dukšić Ante Đurić 1 for. Gosp. Ivan Plavčić, vojni intendant, položio ju kod uredništva „Hrvatskog Branika“ 1 for.

Naradni List piše: Čestni gospodini R. Kutalmić Jurečet u Zadru primio je nadalje za državni sv. Cirila i Metoda u Istri godišnju primicu od for. 1 od sludeće gospode: Josipa Katića i Jakova Kozmata u Zadru: N. N. doprinio 1 for., u prispolju mu viđi Hrvat gospodin A. Buljan iz Sinja for. 12/50, od kojih darovao po for. 3 gospoda: dr. Dušan Rendić pl. Miljević i N. N.; po 1 for.: Marko Žura, N. N. i Ivan Benčić, po 50 vč.: Ivan Detić, Toma Stuparić, Šime Vesilić, Ivan A. Tilić, Petar Vučetić i A. Ribarić. Živili!

Uprata „Obzora“ primila je sludeće primice: Veleč. g. župnički krizolitni Žiga Ferkić sabrano jo 12 for. 50 vč., a donprinosio: Ferkić 6 for., Štočić, Lissac, Fogl, Vater, Zločić i Haladin po 1 for.; Svarcor, Horvat ml. i Popović po 50 novč. — Gosp. Koloman Dukšić iz Zlatara sabrano jo u veselom družtu u župnom dvoru u Bedekovčini 3 for. 70 novč. — Gosp. Josip Majunarić kat. Šumar Živilima sabrano jo u veselom družtu prigodom svoga imenada 2 for. — Veleč. g. Iv. Neđ. Jemorić župnik u Grubišnopolju sabrano je u družtu pred prijateljem Karlo Kabakovića, doktora u Trinještiju pri nazdravici, da nam živi buduć hrvatska crkva ut gospo „Bog i Hrvati“ 5 for. — U isti svogodjane slavanskoj polubi po 8 for. gg.: Milivoj Crndak, nadkrajnjogodišnji hipotekarni bankar, Jenko Gajdar ml. arhitekt, Nikola Grigor, gradjevni poduzivatelj, dr. Gjuro Rihtarčić, prekrškički župnik. — Jos. Radobocić iz Krapljovci 1 for. — Veleč. g. župnik Pavulić u Grizančiću sakupio je u Drveničkoj prigodoin klesanju 5 for. — Veleč. g. Jać župnik u Tovarniku, sakupio je na Matijevu 14 for. 50 novč. — Veleč. g. Juraj Pušnik, župnik u Travniku, posao naručio jo 13 for. 60 novč. sakupljenih na koroni dekujući travnički, obdržavajući u Gučijskom due 12. rujna t. g. na predlog veleč. O. Šra. Fran Omčenovića a darovali: fra. Jozo Čurić, gvardijan 4 kr., fra. Fran Omčenović, župnik 4 kr., fra. Ivo Marković, župnik 2 kr., fra. Stjepan Ladnac, župnik 3 kr., fra. Ilija Dražetić, župnik 2 kr., fra. Jakov Matković, župnik 1 kr., fra. Juraj Pušnik 1 kr., fra. Marko Ružić, kapelan 1 kr., fra. Josip Vukadlo, kapelan 20 novč. Stjepan Marković izlaz. župnik 2 kr., fra. Čengen Franjić, prof. 2 kr., fra. Janki Gržetić, gvardijan 60 novč. fra. Ivan Rasinović prof. 1 kr., fra. Nedjeljko Zubković, prof. 1 kr., fra. Anton Marković, prof. 20 novč. fra. Karlo Šumanović, prof. 1 kr. Živili plomneni darovatelji!

O uspješnoj sabiranju u Kraljevu od 27. septembra do 3. oktobra o. g. piše „Obzor“: Kao član utemeljitelji pristupio gosp. Gustav Modrušnik sa svatom od 100 for. — Kao redoviti članovi pristupili su: za 6 for. na godinu g. Josip Čor; za 5 for. na godinu g. Vilim Brek i Vladimir Purčić; za 1 for. na godinu Marija Čenić, Albert Frčić, Albert Gredetić, Ante Ivančić, Makar Jušić, Dragomir Kraljević, Jank Lanović, Lovoslav Moravčić, Nikola Novosel, Juraj Radetić, Filip Škrčić, Nikola

Trčak, Marija Vuksan, Antun Žibrat, Milan H. R., F. P. B. i A. K. B. — Ovu svetu prije žume, to bi postali gospodski spoljni vari ili kolouči, a to znači koliko služe robovi.

Družtvu sv. Cirila i Metoda pomoci će našoj djeci, da se stogađau nauči, da ne bude uvek doravi i eljevi uz zdravo oči, koja nam je Bog donio. I tomu družtvu načela srdačna hvala, i dakeko braća, koji pridruži darovi ili milostinjom, kojom će se istarski soljaci ostvariti tmači i noznanstvo. U ovom novozemlji kotarju nije nijedno javno puško školu u hrvatskom jeziku, preuda naša isuđe po broju više nego Talijana, koji isuđu u svakom mjestu naših škola, koliko im troba, dapaće i više nogo im treba. Družbu našu imati će mnogo posla samo u našem kotaru, očeku li da nam nesreća „Lega“ pokvari našu ne-družu dječiju. Nam bi se htjelo, barem 8—10 škola, da se bar dijelom zadovolji većoj potrebi. Iz narodno škole postali bismi koje mudrije dječa na srednja škole, jer ne imamo u čitavom kotaru nijednoga učilišta na srednjoj srednjoj školi. Jan si ga naredio, ako ne imam svojih srođenika, učitelja, činovnika itd., a tako je kad nas pod konac 10. stoljeća. Naši narodni pro-tivnički vabu u naš kotar srođenike i učitelje u talijanskih strana, dapaće i u same Italije, te neš jedni traju u školi dječicu, a drugi, mjesto da su nam dobrati pastiri, sjer-ukolici i propovjednici, uni ne do-zvoljuju, da nam se propovjeda riječ koju u našem jeziku, kako ste to javili u zadnjem broju iz občine Vržinada. Smilujte nam se dokle, druga braća, gdje god vas na svetu imate, jer mi smo veliko sreću.

Prilog k državskoj kulturi. Iz Udine pišu ovdjejšnjim litericom: Neki dan radija se jo pred našim sudom razprava proti nekomu Basani, koji bijaće tužen radi težke tjelesne ozljede Branno ga je učili odjeknik Damjenon Galati, dočim je tužiljka zapustila odjeknik Mario Bertacolo. Kad je Galati držao obranbeni govor, tvrdio je da se Bertacolo težko pod-jevi-hriva. To je ukladno udjetnički i na-tjerao, da je dovršeno državnam tužitelju: „Ako se želite smijati, a vi podjite u ka-zatište marionetah“, na što Bertacolo od-jevi: „Ja vas gleđam!“ Ova resnica upa-dica bila je red gotovo zaboravljenja, kad Galati opet opazi kako se njegov profesor podesmjevina. Mladi i okretni branitelj skokati do Bertacolija i zavuknu mu u hodo. Po smislu puzajnjom ludjaku! U isti dan začuo se jaku zaučnica i odmah zatim valjala se obi odjekniku p. putin, do-đim u sudio, tužitiči i tuženici nastojali ih avli silah, da ih razeteve. Predsjednik jo u svijoj žestini razbacio zvono, zavučavao na red. Kad je opet upozvanih bio, najprije je uigledna razprava, a onda jo sud povio odmah razprava proti od-jekniku Galatu (radi uvredje) i proti Ber-tacoliju (radi zaustinje). — Što će na to p reakcija b. b.?

Zabava sveučilište mlađeži u Požegi na kojem družbo sv. Cirila i Metoda u Letri. Dan 17. t. m. pripredila je dječna naša omiljena u Požegi na kojim muke družbe bavaju, koja je, kako piše „Obzor“ dan 21. t. m., slijelo izpalj. u misterijalni uspjeh bijaku vrlo posljednj. Hræleсадно-rušničko ukolovan u Požegi u isto istarske sestrinje na plen-nitom i rodoljubom činu, donasivaju i lavaduk iz pozdearnog govoru, što ga je izrekao na početku zabave g. T. Matić. On je rekao medju ostalim:

„Na obalašu jedanakog mora žive narod, mukotrijan, sironasut, ali pošten narod, narod hrvatski. Na njega se obično dušavim, o da bi ga kako skrili i mračili, o da bi mu otuči nj-ga slavno hrvatsko imo, a nacimli mu tužu ne-prijateljcu. A koji su to dušam? Tu su, gospodo moja, Talijanasi an svijetu rukom „Legi Nacionali“. I misli su ti ludi, da će mi uspijeti to grijanju dječa, ali preve-čku su u računu. Protiv njih dužu su mlađi borci sa svoja sveta prava, džiku se državnički sv. Cirila i Metoda. Zaduži je ovomu državu potisaktivati duševna su svrhu rođene grude. A da to uz mogno raditi, troba nici pomoci. Nitijem cijale domovinu kupo-ši prirodi, daju se zbarav u kojim toga državu. I mi nismo imali ne umu in po-trobu, a toga smo predrijeđuju ova zbarav, namičimli ovu Maltu prihod državu sv. Cirila i Metoda.“

Podarovanje konja u Pazinu. Dar-vo kobilice na ždrijebatom su dobili: Matija Žulđić iz Čepića 86 for., Matija Honorić iz Čepića 20 for., dr. Ivan Cunzanić iz Porča 15 for., Šime Honorić iz Čepića 10 for., Mat. Salomon iz Čepića 10 for.

Za 8 i 4 godišnje kobilice: Josip Žulđić iz Čepića 25 for., Mat. Salomon iz Čepića 20 for., Anton Šimović iz Toplaka 15 for., Iva Blažković iz Krbana 10 for.

Za 1 i 2 godišnje kobilice:

Martin Šumberac iz Šembrega 15 for., And. Babić iz Tupljaka, Josip Slaković iz Kerdana, Mate Salamon iz Čepića, Anton Nacinović iz Kerdana i Frane Ivčić iz Tupljaka svaki po 10 for.

Podarovanje konja na Krku. Darovo na kobile sa ždrijetetom dobili su: Anton Balčić iz Polica 25 for., Petar Bogović iz Šv. Fuzko 15 for., Ivan Justinić, Matija Turić oba iz Dohrinja, svaki po 10 forinti.

Za 3 i 4 godišnje kobile: Toma Kraljić iz Dubačica 20 for., Niko Grego iz Omisljaja 15 for., Niko Purić iz Gabonja 10 for.

Za 1 i 2 godišnje kobile: Jure Mihač iz Gabonja 15 for., Gašpar Bašić iz Polica i Mat. Brusić iz Vrbnika svaki po 10 for.

Trgatba. Prologa godina započela je u južnih stranah Istra trgatba a ovoga godišnje vrši se u vedišu naših kotara. Trgatba biti će u nekoliko kotara obilna, u drugih srednja, lokača, gdje je trans u vinograda uništila ili peronospore tragu naškodila, ili gdje je tuča grozde otukla.

Vrijeme nebiće do sada za trgatbu najpovoljnije, jer jo zadnjih dana i previše kišilo, nu sada reč bi, da će potrajeti dulje ruho vrieme, jer je dobrahno zahadilo.

Nudamo se, da će nas prijatelji iz pojedinih kotara izvestiti o letotrajnoj trgatbi.

Dvojaka mjeru! Pod tim uslovom donosi zadnji broj porečkoga listića prizbu proti političkoj oblasti u Pazinu, koja da se služi dvojakom mjerom, na Stetu Talijane dokako a na korist Hrvata, jer da zatoči se izbori u upravno više posredu občine Pazin. Našim očitateljem je pozato vrlo dobro kakvom mjerom mjeri redena oblast Hrvatom a kakvom Talijanom, te nam nehotice toga pobliže opisivati. Dosta da spomenemo upis u izbornu listinu glasovitih paziških postantaca!

Sjednica u poslu Željeznice Trst-Poreč. Prologa godina sazvano je zemaljski zastupnik i načelnik u Bjelih gosp. S. Venier nekojo načelnika, dlanove zemaljskog odbora i vjernika Buzza, da se pogovore o gradnji željeznicu Trst-Poreč, o čemu će imati zadnju da reče zemaljski sabor. Puliški „slič“ predabac je porečkoj „babici“ nemar il nešta za to važno pitanje, jer nije o toj jedinoj ništa izvesti. Ona se srušta izpridala „sliču“, što nije usta o tom pisala, jer da nijedju zemaljski kapetan naložio, da o tome predmetu šuti.

Fiksersa u hrvatskom Primorju. Tužni glasi dolaze iz Paputnika, uči povrh grada Bakra, u hrvatskom Primorju. Tajnički hrvatsko-slavonskog gospodarskog društva u Zagrebu, g. Franjo Kuralt, ustanovio je fiksersa zarazili i uništili velik obvez vinograda. Bolest vrla već od više godina, no vinogradari mislili su, da su travi poškodili od zime, dok je tonu pogibijanu loze bio uzrok nešretni travi ušnica ili fiksersa. Bolota dirla se onda dulje, to je ona, kako je sada ustanovljeno, zarazila i vinograde oko Bakra, onda čitavi Vinodol, od Bakra do Novoga, koji je radio priličnu koljčinu dobrog vina. Ovo je poslednji udarac, zadan onomu čestitomu i mukotrpnomu narodu, koji se je usudio propasti morske trgovine moran mnogosrbojno izazivati u vjenčki svjet, jer će usled to trave dobiti izgubiti zadnji plod svojeg kmetnog tla.

Rusko brodogradnje u Toulonu. Admiral Avolane, zapovjednik ruskog brodogradnje, kojo će vratići posjet francuskog brodogradnje u Krontadt, pripovedao je po svom po bočniku, grafu Alekseju Tolstoju, jednoj parizijskoj agenturi na ujeznu molbu svoju fotografiju, popis ladjih, koje će doći u Toulon — i imena njihovih zapovjednika. Slike admiralova sada će se uvrñati i raspisati po svih 36.000 francuskih občina. Rusko brodogradnje začinjavaće do slijedeći bro-

dov, koji se sad još nalaze u raznih lukah: 1. oklopničica „Car Nikolaj“, admiralska ladja, zapovjednik kapetan Rikard Dičker, sada u Lisabonu; 2. krstaš I. razreda „Pamjat Asova“, zapovjednik kapetan Cuhin, sada u Koduju; 3. krstaš I. razreda „Admiral Nahimov“, zapovjednik kapetan Lovrov, sada u Kartagenu; 4. krstaš I. razreda „Rinda“, zapovjednik kapetan Krugor, sada u Cadizu; 5. topnička ladja I. razreda „Ferzeta“, zapovjednik kapetan Lohinj, sada u Genovi.

Iz Susaka (Saušega) javljaju nam, da jo ovo godine loza onama dala usobito obilatan plod. Postojeći je grude bilo zdravo, nokožušno od peronospore, to je vino osobito dobro vrati a biti do ga, kako malo kada. Jemnata ili berba potola je polovicom septembra. Kupovac vina upozorujemo, da so za svaku eventualnu potrebu obrato na poštenu trgovcu i prijatelje našega naroda Dinku Tarabachiju Komandanturu i And. Tarabachiju, koji će im dati potrebita raspoznanja i svakomu biti u tom poslu na uslugu.

Stolni kapitol zagrebački postavio je nakon smrti biskupa Pavlešića generalnog vikarama našnjeg biskupa Guglera. Tekuće godine uvelia su oba počevena biskupi i kapitularni vikar, Franjo Gugler i Janko Pavlović, te kanonici Mirko Lendarić i Mijo Mikić. Tim je broj kanonika stolnoga kapitola spao na desetnaest. Danas jo u kaptolu zagrebačkoj nadbiskupiji popunjeno samo mjesto kanonika lektora (nasl. biskup, opat i sada kapitularni vikar preš. g. Pavle Gugler) i kanonika cantora (preš. g. Nikola Horvat) na 14 mjesto kanonika magistra i kanonika uledihi.

Po svom imenovanju redaju se sada činovi kanonici prvostrukie crkve ovako: preš. gg. Gugler (1860), Rumpler (1864), Horvat (1870), Vučetić (1870), Tulian (1872), Matunci (1872), Radki (1872), Šnap (1879), Budicki (1880), Smetak (1880), Švinderman (1883), Ivanković (1885), Vreća (1885), Barabas (1886), Suk (1890) i Krapac (1890).

Po svom dubi rednju se ista preš. gospodava ovako: Tulian (1816), Barabas (1817), Rumpler (1817), Gugler (1820), Matunci (1823), Horvat (1823), Budicki (1825), Šsnap (1825), Radki (1828), Smetak (1833), Ivanković (1834), Vreća (1834), Vučetić (1835), Švinderman (1842), Krapac (1843), Suk (1845).

Od 590 svetočnika, što ih zagrebačka nadbiskupija broji po najnovijem izkuštu, imado 50 svećenika - jubilaraca, od kojih je najstariji po dobi i po rođenju v.l. g. Fridrik Ušen, rođen 21. decembra 1805. u Pečuhu, zaređen u svećeniku g. 1829. mučnik klara nadbiskupiju zagrebačkoj, izsluženi podarci, i župnik u Petrovavelu.

Urota Zrinsko-Frankopanska, napisan Evgenij Kumičić. Tri svetaka, Zagreb 1893.

Tiskal i naklada kujasničar Lav Hartmann (Kugli i Deutsch). Stranica 877 u osmini.

Cijena je za svu tri vježbu 3 for.

Nas dični zomljivi gosp. Kumičić obradio je u ovom krasnom romanu jedan od najneštejnijih listaka hrvatske povijesti.

Dok je roman izlazio u „Dom i Sveti“ i zrekova kritičari o njemu najpovoljniji sud, što je bio dvojbe i potakao ga, nakladnike, da ga posebice proštamaju. — Roman „Urota Zrinsko-Frankopanska“ zasustiće bio bes dvojbe odlično mjesto u našoj literaturi. Oslanja juči se na historičko činjenice, izloži ju g. piše u tom dještu svu svoju rodoljubiju i poljetu dušu. Od hrvatske čitatelje publice očekujemo, da će pošljeno posegnuti za ovim djonom vrijednoga našega pisca, to da će mu se bar dijelovice oduzeti za njegove voljki napar i trud.

Hrvatsko privremeno društvo u Baču. U utodržu brvst, privremeno društvo u Baču izpravljeno je šest injeata, koja

će se popuniti za prvi semestar tekuće godine 1893./94. dan 15. oktobra. U uteštu davamo besplatni stan, ogrev, razvjetu i podvorlju. Mjesto takovo potratiti može svaki dobrojan siromašan djak hrvatske narodnosti, koji avučiliće ili drugo, ovom učilištu ravno u Baču polazi, te svojom molbi priloži:

I. svjedočanstvo siromaštva, potvrdjenu grandaskim (ubčinim) načelnikom, župnikom i poroznom oblačdu; II. Školska svjedočanstva, jednu izpitnu, ili dvije svjedočobbe o koljivih poslednjem semestru, dočinju svjedočku zrolost; III. Indoks. — Molbu neka se po 14. oktobra upravo na podpisana tajnika društva:

U Beču, 10. rujna 1893.

Predsjednik: Tajnik:

Dr. K. Kožić, Franjo Vahčić

dvoraci i sudbeni advokat. c. k. članak.

VIII. Langegasse 48

II. Steig, I. St. Thiere 33

Preporučamo adresu:
„Istarska vinarska zadružna“
u Puli (Istra),
koja je ovih dana započela poslovati.

ESENCE

za bezobzirno i nepogrešivo provjeravanje svakog žestokih ploča, učinili stolni likovi te specijalne raspoljile invicibilne vrst.

U to mudjam se osnovu, 80%, komički čista, za prolazanje ugodno vinskih plakata prilazom budava. Jamči se za ujednoj upotrebi. Cjeni male franko:

Carl Philipp Pollak,

tvornica specialiteta essence

Prag.

Traži se čestite zastupnike.

Ernest Šverljuga

brijed

ulica Stadion br. 1, Trst,

proporuča se 20-18

p. n. slavenskom občinstvu Trst,
oko koj u blizini Istarskih mjeseta
za blagohotel posjet.

Železnato vino

pripravlja G. Lio-
ceti, lokar u Ljubljani.

V temu vnu je razvijeno železno
takđe, tudi mo-
gobravljati tudi naj-
slabljaj željezno, radi
čewr je robiju z na-
boljšim vapnukom
osobu s nezadušno-
m krio, kakor indi-
tak, ki so cabab-
vled bolzani.

Ne more se za-
torej zadostno pri-
praviti materiam,
katerim je mnogo do zdravja svetu ace. Bledi,
uravni strovi, in sploh takci, kateri i gladko
bolesno, so valed nozadostno svoji krv vedeni. Uj-
pozivaju otrečkin bolesnec, tuk tudi legli na
lajh paginje ali pa jih zmorcej mnogo teš-
nej, noga zdrav in kreplji.

Vedlj rabe teg vnu okrepli željezno: mnogo se
tek, prehvaljuje jo lahk, mnogo se u mno brano
tolikan potolica kri ter vlobi se u svetu harce,
koja znači zdravo — Cene steklenic for. 1.
Vedlj steklenic for. 1.50. Zunnijo narodno izv-
rje se točno proti ptičnjem povražju.

Streljaljke i sumporjajuće za frte

inžinira Živica.

mlini i stiskalnice za vino,
sisačke ili pumpe za svaku
porabu, civevi svake vrsti i
pipe, motori (stroji za gonjenje
drugih strojeva) na paru i sa
petrolejem, te svakovrstne
druge strojeve i sve potre-
boće za iste

dobiva se uvek u skladniju tvrlike

Schivitz & Comp.

(Živic i drug.)

Via Zonta broj 5 u Trstu.

Svi strojevi za poljodjelstvo, vinarstvo i vino iz voća!

Matičnice, vitelje,
trileri, mlini za čišćenje živa, strojevi za rezanje
krme, samoradni strojevi proti peronospori, tlačnice
za vino, ulje i voće; mlinovi za voće; predmeti za
konobu; sisačke za sve potrebe, kano što svi stro-
jevi za poljodjelstvo, vinarstvo i pripređivanje vina
iz voća — raznašile najnovijeg i najboljeg sustava:

IG. HELLER u BEČU 20-11

2/2 Praterstrasse N. 78.

Bogato ilustrirano kataloge u hrvatskom, njemačkom, tal-
janском i slovenskom jeziku

čuje se učilište i franko.

Najpovoljniji uvjeti, jamstvo i pokus.

Zadnji
mesec.

Inomostske srećke à 50 nč.

Zadnji
mesec.

glavni dobitek 50.000 goldinarjev.

Srećke à 50 nč. pripreočajo:

Gius. Bolaffio, Alessandro Levi, Mandel & C., Daniele Levi & C., Girol. Morpurgo, Ig. Neumann, M. Nigris.